

6. CONSAGRACIÓ DE L'ESGLÉSIA

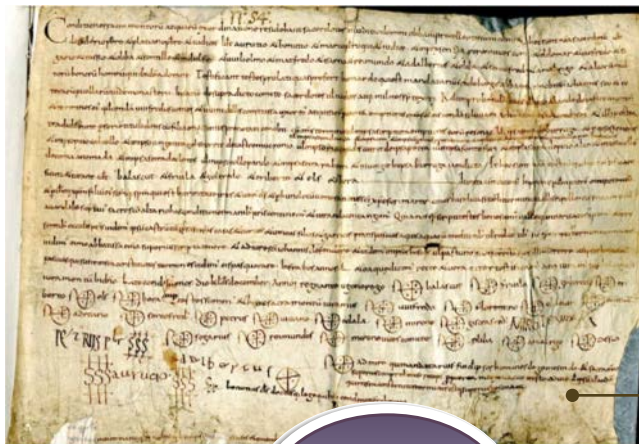
QUADERN ALUMNE

El Monestir de Sant Joan de les Abadesses
i l'acta de consagració de 1150

1. Què és una acta de consagració?

Els fets importants es recullen en una acta, que dona fe del que ha passat i asseguren la preservació en el temps d'aquests fets. A l'arxiu del Monestir de Sant Joan, es conserva l'acta de consagració de

l'església, és un document indispensable ja que ofereix molta informació cabdal. Està escrita en suport de pergamí i es conserva encara després de 850 anys d'haver estat escrita.

Acta de consagració de l'església del monestir de Sant Joan de les Abadesses

Sabies
que...

a partir de la cerimònia de la consagració, ja es pot
oficiar la litúrgia i l'edifici es converteix oficialment
en una església, en un espai sagrat.

2. L'organització del territori de Catalunya al segle XII

Al mitjan del segle XII trobem dos tipus d'organització del territori: per una banda la administrativa-civil, els comtats, i per altra la religiosa o eclesial, els bisbats. Totes dues són importants en diferents aspectes.

Sabies
que...

els monestirs són centres religiosos i tenen possessions
territorials que contribueixen a mantenir la pròpia comunitat de
monjos i a desenvolupar el territori?

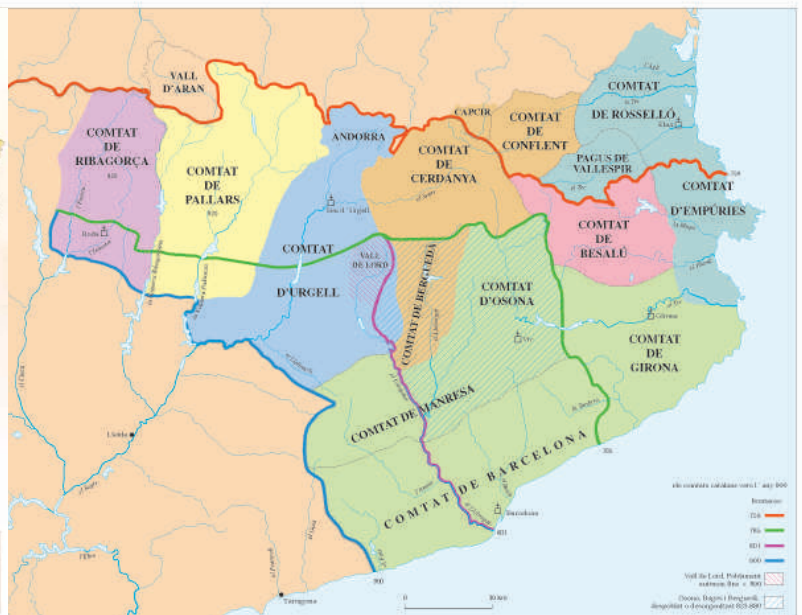
6. CONSAGRACIÓ DE L'ESGLÉSIA

l'acta de consagració de 1150

ACTIVITAT

1

Observa i compara els mapes de Catalunya que tens a continuació, un d'ells mostra l'organització del territori en comtats i l'altre en bisbats. Sabries localitzar el monestir de Sant Joan de les Abadesses en ambdós mapes?

A quin Bisbat va pertànyer:

- 1.-Bisbat de Barcelona
- 2.-Bisbat de Vic
- 3.-Bisbat de Ribagorça

A quin comtat va pertànyer:

- 1.-Comtat d'Osona
- 2.-Comtat de Besalú
- 3.-Comtat de Girona

ACTIVITAT

2

Subratlla les parts de l'acta on surt la informació que citem a continuació:

- data de l'acte de consagració de l'església
- nom de l'abat que va consagrar l'església de Sant Joan
- nom que rebia l'església
- noms dels bisbes que van ser presents en l'acte
- lloc del document on es confirma totes les possessions que tenia el Monestir de Sant Joan
- privilegis de què gaudiran el monjos de Sant Joan segons es cita a l'acta
- persona que escriu el document

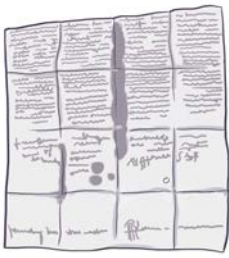

6. CONSAGRACIÓ DE L'ESGLÉSIA

l'acta de consagració de 1150

L'any mil cent cinquanta de l'Encarnació de nostre senyor Jesucrist, era mil cent vuitanta, indicció tretze, el dia quart de les nones de novembre, fèria quinta, a prec i instància del senyor Ponç abat de l'església del cenobi de Sant Joan de Ripoll, vingué el venerable Pere, bisbe d'Osona, amb la seva clerecia, i el reverendíssim Berenguer, bisbe de Girona, i Guillem, bisbe de Barcelona, als quals el damunt dit abat Ponç convocà, a dedicar l'esmentada església de Sant Joan. Emparats per la presència i el consell dels religiosos barons Pere, abat de Santa Maria de Ripoll, Gaufred, abat de Sant Ruf, Ramon, abat d'Arles, i Bernat, abat de Besalú, i d'altres insignis nobles i sapients barons, confirmaren i aprovaren, per a aquella església, tot allò que, per autèntics privilegis dels romans pontífexs, o per concessions dels bisbes, o per liberalitat dels reis i dels prínceps, o per do o oblació de qualssevol fidels, havia adquirit justament, o de qualsevol manera adquireixi justament fins a la fi dels temps. Entre les quals coses assenyalaren particularment aquestes, és a dir, al bisbat d'Osona, l'església dels Sants Joan i Pau, amb els delmes i primícies i oblacions i totes les seves pertinences; semblantment l'església de Sant Martí de Surroca; semblantment l'església de Sant Hilari de Vidrà, amb les seves pertinences; semblantment l'església de Sant Pau de Segúries; semblantment l'església de Sant Julià de Vallfogona; semblantment l'església de Sant Bartomeu de Llaés; semblantment l'església de Sant Quirze; semblantment l'església de Sant Pere de Mogrony, amb les seves sufragànies. Al bisbat de Girona, semblantment l'església de Sant Salvador de Banyà amb les seves sufragànies; semblantment l'església de Sant Romà de Joanetes; semblantment l'església de Santa Lúcia de Puigmal. Al bisbat d'Elna, semblantment l'església de Sant Pere de Tallet; semblantment l'església de Sant Esteve de Prunet, i també la cel·la de Sant Nicolau. Decretaren, encara, confirmaren que, en aquell cenobi,

s'observi perennement la vida i l'ordre dels clergues regulars segons els privilegis i la institució dels romans pontífexs Benet, Urbà, Pasqual i Innocenci. Semblantment corroboraren la seva llibertat absolutament en tots els seus llocs, causes i afers, en tot allò en què la tenia de dret o l'havia de tenir. Beneïren, a més, de part de Déu omnipotent i de sant Joan Baptista i dels altres sants i de la seva part, el col·laborador i observant de totes aquestes coses, i imploraren la clemència del Senyor perquè se salvi eternament. Però si algú, cosa que no passi, amb atreviment temerari, volgués trencar o violar, de qualsevol manera, això que més amunt per ells ha estat establert, aquest, el consideraren allunyat de les portes de la Santa Església de Déu, i el segregaren de tota unió amb els cristians i l'excomunicaren, de part de Déu omnipotent i de sant Joan Baptista, fins que satisfaci Déu i Sant Joan amb un digne penediment, i, a més, el reprimeixi la pena legal i el constrenyi la censura del sacrilegi i, en endavant, romanguí estable i inalterat aquest do que ells han establert. Pere, per la gràcia de Déu, bisbe de Vic, subscriu. Berenguer, per la gràcia de Déu, bisbe de Girona. Signatura de Guillem, bisbe de Barcelona. Signatura de Bernat, arquebisbe de Tarragona. Berenguer, ardiaca de Girona. Guillem, levita de Besalú, ho aprova. Guillem, cabiscol de Girona. Arnau de Pregoneres, levita. Signatura de Guillem, primicer de Vic. G., ardiaca, té per bons aquests escrits. Guillem, prior de l'església de l'Estany, subscriu. Pere, sagristà, confirmo de bon grat aquests escrits. Bernat, levita. Bernat, sacerdot, signatura. Bernat de Sau firmo + . Signatura de Ramon, comte. Signatura de Pere, per la gràcia de Déu, abat de Ripoll. Jo, Gaufred, servent de l'església de Sant Ruf, subscriu. Escrit per les mans d'Arnau, prevere i monjo, amb lletres sobreposades a la línia sisena i a la vuitena i a la novena, i esmenades a la tercera línia, el dia i l'any damunt dits.

6. CONSAGRACIÓ DE L'ESGLÉSIA

l'acta de consagració de 1150

ACTIVITAT

3

Les actes són documents oficials que segueixen unes pautes fixes, com una acta notarial o un contracte.

Ordena les parts de l'acta de consagració per ordre d'aparició

1	Assistents
2	Testimonis
3	Atemptats contra el què s'ha establert
4	Data
5	Relació de béns monàstics
6	Sistema de vida dels clergues del monestir

ACTIVITAT

4

Esmenta tres possessions dels Monestir de Sant Joan que apareguin a l'acta de consagració

1.- _____ 2.- _____ 3.- _____

A L'AULA

Propostes per treballar prèviament a classe

ACTIVITAT

Digues si són correctes o falses les afirmacions que trobes a continuació, si tens dubtes podràs consultar el glossari!.

El prior i el sagristà formen part d'una comunitat monàstica.

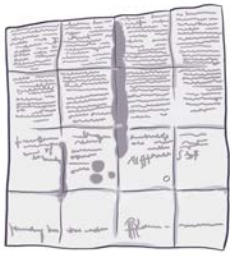
El delma és una peça de roba que es posen els canonges abans de fer la missa

El sagristà i el prior fan les mateixes funcions dins la comunitat cristiana

El Bisbe pot celebrar tots els sagraments

El calendari litúrgic el fan servir els pagesos per saber quan han de fer la collita

El bisbe i l'abat porten d'indumentària la mitra i el bàcul.

6. CONSAGRACIÓ DE L'ESGLÉSIA

l'acta de consagració de 1150

glossari

Abat: persona que fa de cap en un monestir.

Bàcul: bastó que porten els bisbes i els abats i simbolitza la seva tasca de conduir a la comunitat cristiana com un pastor amb les seves ovelles.

Bisbe: clergue que ha rebut l'ordenació episcopal, considerada plenitud del sagrament de l'orde. En nom de Crist predica la Paraula de Déu, celebra tots els sagraments i viu la caritat.

Cabiscol: cap d'escola de cantors.

Calendari litúrgic: calendari que pauta les celebracions litúrgiques al llarg de l'any. Comença amb l'Advent; segueix amb el Nadal, el temps de durant l'any, la Quaresma, la Setmana Santa i el temps de Pasqua, per retornar al temps de durant l'any.

Casulla: indumentària que vesteixen els sacerdots per a la celebració de la missa.

Cenobi: monestir.

Clergues regulars: clergues que viuen el sacerdocí seguint les pautes de vida cristiana recollides en un text anomenat regla. Viuen en comunitat per tal d'ajudar-se mútuament.

Dalmàtica: és una peça d'indumentària litúrgica dels diaques de l'església.

Delme: donatiu que fan els laics a l'Església i que consisteix en el deu per cent sobre els productes de la terra, destinat a assegurar el manteniment del clericat i dels edificis religiosos.

Excomunicar: excloure (algú) de la comunió de l'Església.

Feria: dia de la setmana on no es celebra cap

festivitat especial. Així la feria quinta és el cinquè dia de la setmana, divendres.

Hores litúrgiques: (ofici diví) és la pregària oficial de l'Església, estructurada entorn la recitació dels salms.

Levita: sacerdot (en el seu origen fa referència a una de les dotze tribus d'Israel, la de Leví, on tots eren sacerdots).

Mitra: és una peça amb què els bisbes i alguns abats es cobreixen el cap en les funcions litúrgiques del seu ministeri. Simbolitza la missió de santificar del Bisbe.

Oblació: acció d'oferir quelcom a Déu, especialment el pa i el vi de l'eucaristia.

Orde: grup de religiosos –sacerdots o no- que viuen la pobresa, el celibat i l'obediència a l'Evangeli segons l'estil de vida reflectit en una regla o unes constitucions. Fan vida comunitària.

Prevere: sacerdot. Fa present a Crist i col·labora amb el bisbe en la predicació de la Paraula de Déu, en l'administració dels sagraments i en l'exercici de la caritat, especialment amb els més pobres.

Prior: superior d'una comunitat monàstica que col·labora amb l'abat en el govern; dit sovint prior claustral, que té un càrrec d'administració espiritual dins la comunitat.

Sagristà: clergue, religiós o laic que té cura d'una sagristia, de les coses necessàries per al culte cristià i de l'endrecament d'una església.

Segregar: separar elements o bé coses.

Sufragània: que depèn d'una altra.